

RÓMAI MÉSZÉGETŐ KEMENCZE.

AQUINCUMI UJDONSÁGOK.

Az aquincumi múzeum a főváros áldozatkész-ségéből és vezetőjének, dr. Kuzsinszky Bálint egyetemi tanárnak buzgalmából az utóbbi két-három esztendőben hatalmasan meggyarapodott. Külső képében is, a mennyiben a görög-római főépület mögötti porticust kiépítették s mint az épület körülötti egész terület, ez is a múzeum alkatrészévé vált a falába beillesztett domborműves és feliratos köemlékekkel. De még nagyobb a gyarapodás belül, vagyis az újabb ásátások során talált tárgyak dolgában. A tervszerű ásátást, a mely minden évben újabb meg újabb becses emlékeket vet felszínre, kiegészítette a véletlen szerencse is. A múzeum közelében, az újpesti hid alatt a Dunaparton építik az új gázgyárat s a hatalmas méretű építkezés földmunkája közben is nagyon fontos leletekre találtak.

Legnevezetesebbek azok az agyagipari vonatkozású emlékek, melyekre az ásátások során bukkantak. Már három év előtt is kiástak egy nagy tégláégető és egy edényégető kemenczét s bennük az agyag-tárgyak egész sorozatát, újabban ismét találtak egy egész fazekas műhelyt, a tárgyak nagy sokaságával. Nemcsak

kész edényeket találtak itt, sőt azokat csak kisebb számmal, csupa törött darabokat, hanem az edények égetéséhez való mintákat, milyenekkel a római korra jellemző domborműves díszítésű u. n. *terra sigillata* edényeket készítették, — sőt az ilyen minták készítésére való stambigliákat is. Így most már megvan itt a római fazekas mesterség minden fázisa szemléltető módon: a kemence a magasajátóságos, a római technikára jellemző alulfűtéses szerkezetével, a stambiglia, a melylyel az edény negatív mintájába a díszítmények egyes elemeit benyomkodták, a homorú negatív minták s a belőlük kiöntött edények a maguk domborműves díszével. Ebből most már teljesen nyilvánvaló, hogy Aquincumban egykor virágzó és önálló fazekas ipar volt, mert az edénymintákról is kétséget kizárólag megállapítható, hogy ugyancsak itt készültek, sőt az egyik gyár tulajdonosának neve: *Pacatus* is megtudható néhány minta fenekébe benyomva. Az egész leletsorozatnak kulturtörténeti fontosságát rendkívüli módon növeli az, hogy egyetlen provinciális, vagyis Olaszországon kívüli római telepen sem találtak ilyen teljes és részletes sorozatát az agyagipari emlékeknek s az aquincumi edénygyár hovahamarabb ar-

CSERÉPEDÉNYEKHEZ VALÓ STAMBIGLIÁK.

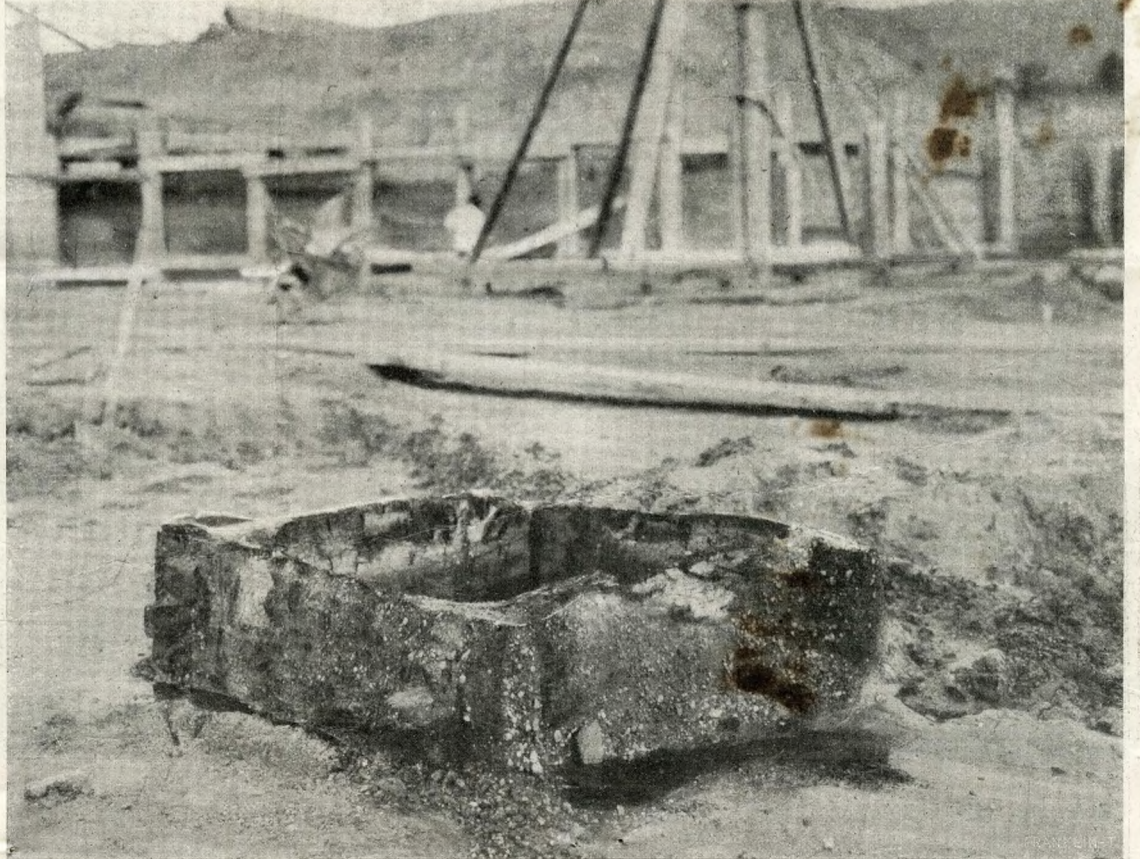
SZOBORDÍSZŰ CSERÉPEDÉNY ÉS MINTÁJA.

cheologiai nevezetességgé fog válni. Hasonló érdekességű berendezésénél és építésénél fogva az a két mészégető kemence is, melyeket a tégláégető közelében találtak, — egyenesen unikum-számba mennek pedig azok a római kori fa-hordók, melyeket a Duna partján egy kútban találtak. Ezek eredetileg szállításra szolgáltak, de később egy kút béléseül használták őket. Beléjük égetett felirat — nyilván vámjelzés — is van rajtuk. Ezeket a hordókat a víz konzerváló ereje mentette meg az enyészettől. Unikumok annyiban, mert egész Európában egyedül csak két németországi múzeumban vannak hasonlóak, de ott is csak egyes dongák s nem egész hordók. Roppant érdekes még egy egész kis arany ékszer-garnitúra, melyet egy bécsi-úti ház építéskor egy szárkofágban találtak, — közte egy arany medallionba foglalt kis kerek üveglap, rajta feliratul egy anekreoni modorú görög szerelmes vers.

Ezeket a többi új leletekkel együtt dr. Kuzsinszky Bálint a napokban mutatta be a régészeti társulat tagjainak s be fogja mutatni a készülő római archeologiai kongresszuson is, a hol bizonyára méltó figyelmet fognak kelteni.

RÓMAI HORDÓ FENYŐFÁBÓL. (Az abroncsokat most csinálták rá.)

KŐKÁVÁS RÓMAI KÚT.